

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת דן אילוז

5100/25/פ

הצעת חוק-יסוד : השפיטה (תיקון – שלילת זכות עמידה למתגמל טרור)

1. תיקון סעיף 15 בחוק-יסוד : השפיטה¹, בסעיף 15(ד), אחרי פסקה (4) יבוא :
" (5) לא ייזקק בית המשפט לבקשה לפי סעיף זה, אם המבקש בה הוא מתגמל טרור כהגדרתו בחוק לפיצוי קורבנות טרור (פיצויים לדוגמה), התשפ"ד-2024, או גורם מטעמו."

דברי הסבר

מטרת הצעת החוק היא לתקן אנומליה לפיה גורמים עוינים למדינת ישראל, לרבות כאלה הפועלים במישרין ובאופן מוצהר לפגיעה באזרחיה באמצעות מעשי טרור, נחשבים כבעלי זכות עמידה בבג"ץ בבואם לעתור כנגד מדיניות ממשלת ישראל.

הצעת החוק מוגשת על רקע עתירת הרשות הפלסטינית הנדונה בימים אלה (בג"ץ 4395/24), במסגרתה מבקשת הרשות לבטל חוק שעניינו פיצוי משפחות נפגעי טרור ישראלים מכספי הרש"פ. כלומר, על פי המצב הקיים, יתכן סעד משפטי לגורם המעודד טרור במישרין כנגד אזרחי ישראל, ואף משלם משכורות לטרוריסטים שרצחו ישראלים. מלבד האבסורד הנקודתי בעניינה של עתירה זו (המבקשת לבטל חוק שהתקבל כדיון, שנועד להגביל את עידוד מעשי הטרור כנגד אזרחי ישראל), היא מהווה המחשה לעיוות משפטי בלתי נסבל. עיוות זה מתבטא במספר מישורים :

- פגיעה בעקרון הפרדת הרשויות : המצב הנוכחי מאפשר לגוף ממשלתי זר להתערב בהחלטות הרשות המבצעת של מדינה ריבונית באמצעות המערכת המשפטית שלה.
- פגיעה בריבונות הלאומית : ישויות זרות, אשר עשויות לפעול בניגוד לאינטרסים של מדינת ישראל, מקבלות אפשרות להשפיע על מדיניותה דרך מערכת המשפט הישראלית.
- סיכון הביטחון הלאומי : גופים המעודדים טרור או הפועלים נגד ביטחון ישראל מקבלים פלטפורמה משפטית שבאמצעותה הם מקשים על מדיניות הביטחון של המדינה.

¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 78.

4. הענקת לגיטימיות משפטית בלתי ראויה: המצב הקיים מעניק לגיטימיות משפטית לגופים הפועלים נגד האינטרסים של המדינה.

הצעת החוק מבקשת להוסיף פסקה (5) לסעיף 15(ד) בחוק-יסוד: השפיטה, אשר תמנע מ"מתגמלי טרור" או מי מטעמם את האפשרות לעתור לבג"ץ. "מתגמל טרור" מוגדר על פי חוק לפיצוי קורבנות טרור (פיצויים לדוגמה), התשפ"ד-2024, כך: "מי שמעביר כספים בשל מעשה טרור לטובת מבצע מעשה הטרור או למי מטעמו, ובכלל זה חבר בני אדם, בין שהם מאוגדים ובין שאינם מאוגדים, וכן הרשות הפלסטינית, ארגון השחרור הפלסטיני או מי מטעמם."

בדרך זו, נועדה הצעת החוק לצמצם את "זכות העמידה" כך שיוחרגו ממנה אותם גורמים (או גורמים מטעמם) המעודדים פעילות טרור כנגד אזרחי ישראל.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת שמחה רוטמן (פ/4860/25).

הצעת החוק זהה לפ/4860/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
א' בכסלו התשפ"ה (02.12.2024)